

TEREZA SPENCEROVÁ: Způsobí Rusko kolaps břidlicového průmyslu USA?

- CZ24 News | 12. března 2020

RUSKO: Rusko si v posledních letech díky dohodám s OPEC „nasyslilo“ přes 560 miliard dolarů, svůj státní rozpočet (bez deficitu) staví na cenách 40 dolarů za barel, a tak nelze čekat, že „mrkne jako první“.

Padá rubl i akcie největších ruských firem. Akcie saúdského petrogigantu Aramco jen za pondělí propadly o 10 procent, což je povolené maximum. Otřásají se evropské akcie, newyorská burza zaznamenala největší denní propad od krizového roku 2008. To vše v důsledku propadu cen ropy, která za pondělí zlevnila o 30 procent poté, co Saúdové oznámili, že počínaje 1. dubnem navýší svou produkci ropy nad 10 milionů barelů denně. A saúdskému rozhodnutí pro změnu předcházelo ruské rozhodnutí odmítnout dohodu OPEC na snížení těžby a uchování stávajících cen ropy v době, kdy ve světě (i kvůli koronaviru) klesá po „černém zlatu“ poptávka.

Například podle Wall Street Journal jsme svědky saúdského „ataku“ s cílem oslabit ruskou pozici na světovém ropném trhu. V ruských médiích pro změnu citují nejmenované saúdské činitele, podle nichž je všechno jinak: „Rusko je pro Rijád nadále důležitým partnerem a nejvážnějším hráčem na energetickém trhu,“ a proto prý Saúdové „nemají v úmyslu vést proti Rusku žádnou válku, natož cenovou“. A k tomu se objevuje čím dál víc analýz, podle nichž je to vše ve skutečnosti společný útok proti USA...

Ruské odmítnutí další dohody s OPEC, která počítala se snížením produkce o pět milionů barelů denně, vysvětlil mluvčí koncernu Rosněft: „Z pohledu ruských zájmů dohoda nedávala smysl. Vzdávali bychom se dobrovolně trhů, odsunuli bychom z nich levnou arabskou a ruskou ropu, a uvolnili prostor pro drahou americkou frackingovou ropu a navíc zajistili i efektivnost její produkce. Jistě, že i za nynějších podmínek bylo možné s partnery dosáhnout nějaké dohody. Ale návrh, který nám předložili, partnerský nebyl. Naše objemy dodávek prostě nahradit objemy od konkurence. To je masochismus.“ Čili, z pohledu Ruska to není ani tak útok proti americkým producentům ropy, ale naopak, cenová válka je tu proto, aby Rusko nebylo americkými producenty poškozeno. I když, z hlediska výsledků se to ve finále zdá být beztak nepodstatné.

Saúdské náklady na vytěžení jednoho barelu ropy se pohybují pod třemi dolary a prodej se „rentuje“ už při 12 dolarech za barel. Rusku se vyplácí jakýkoli prodej nad 17 dolarů za barel. K tomu je ovšem potřeba mít na paměti, že saúdský rozpočtový deficit by potřeboval prodávat ropu za 80 dolarů za barel, zatímco Rusko si v posledních letech díky dohodám s OPEC „nasyslilo“ přes 560 miliard dolarů, svůj státní rozpočet (bez deficitu) staví na cenách 40 dolarů za barel, a tak nelze čekat, že „mrkne jako první“. „Ruský rozpočet snadno přežije rok i víc při cenách 30 až 40 dolarů za barel, a mezitím budou čekat na pokles americké produkce,“ shrnuje Andrej Poliščuk, analytik Raiffeisenbank.

Americká frackingová těžba, která loni produkovala přes 12 milionů barelů denně, je oproti tomu nákladnější. Podle dostupných údajů se produkční cena jednoho barelu pohybuje v průměru kolem 60 dolarů a jen několik frackingových polí produkuje ropu za 40 dolarů. Nicméně, právě těžba frackingové (břidlicové) ropy je náročná nejen finančně, ale i ekologicky, neboť těžba poškozuje životní prostředí a například stát New York už ji na svém území zcela zakázal. Při pondělních cenách těsně nad 30 dolary za barel už žádné z amerických frackingových polí nevydělává, a pokud Saúdové s Ruskem svou cenovou politiku udrží, řekněme, rok, je pravděpodobné, že mnohé americké těžářské

firmy zkrachují (a nejspíš budou zalevno skoupeny giganty typu ExxonMobil, které současný skok ustojí).

Faktem je, že na Západě sílí odpor proti fosilním palivům a současně roste i elektromobilita a využívání udržitelných zdrojů energií, což značí, že největším světovým producentům – Rusku s 12 procenty a Saúdům s 11 procenty podílu na globálním trhu – se krátí čas, po kdy ještě mohou vydělávat. Rusko přitom z vývozu energií získává 30 procent svých příjmů, Saúdové pak rovnou polovinu. Když nyní srazili cenu na úroveň, kdy sice nevydělají tolik, jako doposud, ale přesto stále vydělají, a přitom si uchovají a v dohledné budoucnosti možná i navýší podíl na globálním trhu, konečné zisky mohou být pro ně víc než uspokojivé.

Velkou neznámou zůstává, zda ještě fakticky existuje ropný kartel OPEC, a zda svět ještě nepřekročil bod, z něhož už není návratu k nějakým novým globálním dohodám. Jinými slovy, zda není „ropná válka“ jen dalším důkazem, že jsme sice stále v globalizovaném světě, v němž už ale každý hraje jen sám za sebe.

Tereza Spencerová